

Conclufiones, & clauf. con- fuet.

Illud in super Auctoritate Apostolica prohibemus, ne infra dimidiam leucam prope Abbatiam vestram aliqua de novo habitatio fiat, de qua vobis debeat servare haec tenentis libertatis, & pacis aliquod praedictum generari. Ordinationes vero Monachorum vestrorum a Diocecano &c. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat praefatam Ecclesiam temere perturbare &c. salva Sedis &c. si qua igitur in futurum &c. Constat autem eidem loco sua jura &c. Pax &c. Amen.

PERFICE GRESSUS MEOS IN SEMITIS * TUIS, S. PETRUS, S. PAULUS.

COELESTINUS PAPA TERTIUS.

- Coelestini PP. EGO COELESTINUS Catholicae Ecclesiae Episcopus. Ego Albinus Albanensis Episcopus. Ego Octavianus Hostiensis, & Velletrensis Episcopus. Ego Joannes Praxedis Episcopus. Ego Petrus Portuensis, & S. Rufinae Episcopus. Ego Pandolphus, Basilicae XII. Apostolorum, Presbyter Card. Ego Melior Sanctorum Joannis, & Pauli Presbyter Card. & Pam. Ego Joannes tit. Sancti Stephani in Caelio Monte Presb. Card. Ego Censius tit. S. Laurentii in Lucina Presbyter Card. Ego Goffredus tit. S. Praxedis Presb. Card. Ego Bernardus S. Petri ad Vincula Presbyter Cardinalis tit. Eudoxiae. Ego Gratianus SS. Cosmae, & Damiani Diac. Card. Ego Gregorius S. Mariae in Porticu Diac. Card. Ego Gregorius S. Mariae in Aquiro Diac. Card. Ego Gregorius S. Georgii ad velum aureum Diac. Card. Ego Joannes S. Sergii, & Bacchi Diaconus Cardinalis. Ego Nicolaus Sanctae Mariae in Cosmedin Diac. Card. Datum die 2. Martii 1193. Pont. An. II.

(*) Scripseris certe incuria error irrepsit in hanc notam Chronologicam: Anno enim 1193. & quidem mense Martio nec Undecima Indictio in cursu erat, nec secundus Pontificatus Coelestini annus numerabatur: quare juxta statuta a nobis Pontificiam Chronologiam annus hic in nonagesimum tertium vertendus est.

Confirmatio Bonorum omnium Finium, ac Privilegiorum Theanen. Ecclesiae, ac praecipue Diplomatis ejusdem favore editi a quodam Guimundo de Rocca Romana.

Coelestinus Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabili fratri nostro Theodino Theanensi Episcopo, ejusque Successoribus canonice substituendis in perpetuum.

Ab exemplari editi Vgelli. Ital. Sac. Tomo 6.

Exordium:

IN eminenti Apostolicae Sedis specula disponente Domino licet immeriti constituti, fratres nostros Episcopos, tam vicinos, quam longe positos fraternam debemus charitate diligere, & eorum quieti, & tranquillitati salubriter auxiliante Domino providere.

Eapropter Venerabilis in Christo frater Theodine Episcopo tuis iustis postulationibus annuentes ad instar praedecessorum nostrorum felicitis recordationis Paschalis, Adriani, Alexandri, Lucii, & Clementis Romanorum Pontificum praesentis scripti auctoritate sancimus, ut universi Parochiae fines, sicut a Joannis fel. record. XVIII. Papae Privilegio, quod Sandrario Episcopo indultum est determinati esse noscuntur, ita omnino integri tam tibi, quam tuis Successoribus perpetuo conserventur, scilicet a primo latere, sicut ingreditur aqua de Sexto in Fluvium Vulturum, & sicut ipse fluvius descendit usque ad montem Anzone, & quomodo ascendit terra ipsius montis, & exit in finem de Melanico a secundo latere, quomodo vadit Terra de Monte, qui dicitur Molara, & de Monte Majone, & descendit in decem pondera, & vadit in fluvium, & descendit de scabello, & in ipsa rigazo mittit in Sagonem, sicut idem Sagon vadit in locum, qui dicitur Balurum ubi se conjungere videtur rivi rivi, qui dicitur porti a tertio latere, quando ascendit sursum per ipsum Rivum usque in Pontem de Censano, & revolvit persolium invadit in pontem fratum, & ascendit in Vallonem, & progreditur in Cartelera, & exit in vadum, qui dicitur Arca, & ascendit in Castellucum, & exinde pergit in rigaginem, quae ducit juxta Ecclesiam Sanctae Mariae, quae est in Baloneo majore, & ipsa bigago mittit in flumine de Gavigliano a quarto latere est idem fluvius, & aqua quae dicitur Branta, & vadit in silicium, deinde pergit in furcam Sancti Martini, & exinde vadit per ipsos montes, & descendit per Vallem de Almagno in supradicta aqua de sexto, intra quos fines Theanensis Civitas, & Castella continentur haec Petra Molara, Rocca Romana, Riardus, Castrum Sancti Felicis Sajanus, Castrum quod nominatur Petra Marzana, Bairanum, Pensina, Praesentianum Minianum, Caminum Casale Caspuli, Rocca Banterani, Cucuruzium, Mertula, Gallucium, Rocca Sanctae Crucis. Terra Marzanellum Cajanum Colonia S. Joannis inclusa, seu alia nonnulla Monasteria quoque, seu Ecclesiae Clericorum, seu Monachorum. Praeterea quaecumque possessiones, quaecumque bona ipsa Theanensis Ecclesiae in praesentiarum jusse, & canonice possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Prin-

Prædecessorum nostrorum universae Ecclesiae Theanen. fines conservari decernit.

Eidem bona omnia confir- mat.

Clericos omnes sub jure eisdem Ecclesiae permanere precipit.

Sententiam jam a Praedecessoribus suis confirmatam qual Presbyteri Manianenses solvere. Cathedralium Episcopo Theanensi confirmat.

Libertates, & immunitates eidem Ecclesiae a Guimundo de Rocca Romana concessas confirmat.

Tenor Concessionis libertatum, & immunitatum Ecl. Theanensi a Guimundo de Rocca Romana concessarum.

Principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis praestante Domino poterit adipisci firma tibi, tuisque Successoribus, & illibata permanent. Porro ejusdem Episcopatus Clericos cujuscumque Ordinis sint a Laicorum potestate subtrahos sub tuo jure praecipimus permanere. Ad hoc cum jam pridem inter bonae memoriae Petrum Praedecessorem tuum, & Clericos Manianenses super solutionem Cathedralium quaestio mota fuisset, tandem felicitis recordationis Lucius Papa Praedecessor noster tunc tit. S. Praxedis Presbyter, & Joannes Sanctorum Sergii, & Bacchi Diaconi Cardinalis ex delegatione Romani Pontificis recognoverunt de causa, & receptis idoneis Testibus, quod Praedecessores ejusdem Episcopi a singulis Presbyteris Manianensibus duodecim Denarios per quadraginta annos nomine Cathedralium perciperet, & plurimum assertionem comperio, quod hujusmodi consuetudo in Capuana, & Beneventana, & aliis circumadjacentibus Provinciis servaretur Cathedralium ipsum sibi, & Successoribus suis a Sacerdotibus praescripti Castri secundum consuetudinem solvendum, quam utique sententiam sicut sub eodem Lucio a praedicto Cardinali prolata, & sanctae memoriae Adriano, & dicto Lucio, atque Clemente Praedecessoribus nostris Romanis Pontificibus noscitur confirmata, futuris censemus manere temporibus illibata.

Praeterea libertates, & immunitates a dilecto filio nobili viro Guimundo de Rocca Romana Theanensi Ecclesiae rationabiliter concessas, sicut in scripto autentico confecto plenius continetur ratas, & futuris temporibus illibatas servari mandamus. Ad majorem vero firmitatem scriptum illud de verbo ad verbum huic praesenti paginae iustissimum inferendum, quod sic se habet. In Nomine Domini Nostri Jesu Christi.

Amen. Incarnationis ejus 1189., & 23. anno Regni Domini nostri secundi Guglielmi Dei gratia magnifici Regis mense Februarii Indictione 7. Honori Sanctae Matris Ecclesiae, ejusque juri quisque Christianus tanto propensius debet insistere, quanto in ipsius utero renascendi sumit initium, & per eam vite perpetuae praesolatur eventum, id est quod nos Guimundus de Rocca Romana notum fieri volumus tam praesentibus, quam absentibus, quod cum multiplices, & variae quaestiones, & super distinctis capitulis inter Dominum Petrum venerabilem in Christo Patrem nostrum Theanensem Episcopum pro parte Ecclesiae suae &c. verterentur, tandem per communium amicorum colloquia ad pacis unitatem, & concordiam studuimus pervenire, afferebat enim idem venerabilis Episcopus Praesbyteros, & Clericos in terra nostra habitantes a nobis, & Balivis nostris frequenter gravari, & opprimi in illicitis, & injustis exactionibus, & in tollagiis animalium suorum, de tertia quoque parte decimae de Demanii nostri quaestione movebat idem Dominus Episcopus, quod non permittebamus eum habere integre, & quiete, sicut Pater noster Dominus Andreas bon. mem. olim Roccae Romanae Dominus Ecclesiae suae concesserat, querebatur insuper quod non permetteremus eum, uti Ecclesia S. Joannis inclusa, secundum tenorem privilegii sui, quod reclusum est Theanensi Ecclesiae per praenominatum Dominum Andream Patrem nostrum.

Nos itaque ad bonum pacis, & concordiae plenitudinem reformari cupientes, habito amicorum, & quorundam fidelium nostrorum consilio, simulque pro animarum Avi, & Genitoris nostri salute, atque pro redemptione peccatorum nostrorum in praesentia Nicolai Theanensis Judicis, & Petri Notarii, aliorumque subscriptorum testium ad hanc super praedictis capitulis concordiam, & pacem studuimus pervenire. Concedimus namque, & perpetua stabilitate firmamus, ut Presbyteri, & Clerici in terra nostra habitantes, qui patrimonium, vel tenementum laicale a nobis non habent, a nobis, vel a Balivis nostris nullam in personis, vel rebus suis molestiam patiantur, sed ab eis adiutorium exigatur: Sed si forte nobis ex gratia aliquid largiri voluerint, libere, & absque inquietatione animi Deo, & Ecclesiae servire permittantur. Si vero aliqui sint qui patrimonium, aut tenementum a nobis habeant, secundum quod exigimus a fratribus eorum, vel pro juribus patrimonii, seu tenimenti ab eis adiutorium exigatur. Si quis vero Clericorum, vel Sacerdotum criminaliter, vel civiliter, seu de rebus ecclesiasticis amissarum, vel conventus ab Episcopo, vel ab alio apud Episcopum fuerint Episcopi, & Capituli Theanensis examinatio, iudicium, & castigatio. Si vero Clericus aliquis, vel Laicus aliquem Sacerdotum, vel Clericorum de terra nostra apud Archiepiscopum, qui in terra nostra per Episcopum erit constitutus, vel amicitabiliter apud Syndicum Congregationis nostrae terro convenire voluerit, si ibi potuerit diffiniri, liberè erit, si autem per eos terminari nequiverit, & per alterutrum ad majorem Ecclesiam fuerit appellatum, sive sententia fuerit retractanda ad cognitionem majoris Ecclesiae referatur, in iis autem omnibus neque nos neque Balivi nostri in iudiciis, seu coercionibus Clericorum, aut Sacerdotum nullatenus nos intermitteremus. Clericos vero, & Sacerdotes terrae nostrae cum professione solemniter in festo Sancti Joannis ante portam latinam non solum accedere ad majorem Ecclesiam permittemus, verum etiam venire nolentes distractione plenissima compellemus. Praeterea laicos homines, & fideles Theanensis Ecclesiae in Casali Anguillari, & Scarpato, seu in aliis adjacentibus locis habitantes, nullis oppressionibus, nullis gravaminibus, nullis exactionibus aliquo modo fatigabimus, aut fatigare faciemus secundum dominium eorum coercere, & iudicabo libera sit. Theanensis Ecclesiae ejus Rectorum: etsi intestati decesserint, possessiones, & bona eorum liberè, & absque conditione ad Theanensem Ecclesiam devolvantur. Animalia quoque, & bona eorum non capiemus, nec capi faciemus, neque eos, neque Balivi nostri de eis, vel de rebus eorum aliquatenus nos intermitteremus hoc excepto, quod in Pascha, & in Nativitate Domini in vextenis secundum quod facere Antecessoribus nostris consueverunt visitabunt, pro eo quod ipsi, & Ecclesiae eorum securitate habent in terra nostra, & commodum inde recipiant in pascuis, lingis, & aquis sicut alii homines de terra nostra, si verò in ultima voluntate affectu supreme voluntatis de rebus mobilibus nos amplexi eorum aliquis voluerit, nobis aliquid relinquendo, liberum eis sit nobis, sicut cuilibet alio extraneo re-

Inquire secundum coactionem causam nostram, vel Balivorum nostrorum, tertiam vero partem decimae Demanii nostri liberè, & absolute concedimus Theanensi Ecclesiae habendam secundum quod Dominus Andreas Pater noster eidem Ecclesiae concessit. Postremo Ecclesiae Sancti Joannis ad Clusas secundum tenorem privilegii a Patre nostro eidem Ecclesiae collati liberè, & absolute dimitimus, salvo quod bonus homo Canonicus, qui ex concessione memorati Episcopi eandem Ecclesiam est adeptus in vita sua pacifice, & quietè possideat, & anniversaria secundum tenorem privilegii nostri a Canonicis praedictae Ecclesiae fiant. Praedicto autem bono homine defuncto Episcopus in Demanio Ecclesiam ipsam habeat, eumque liberè, & sine contradictione possideat. Hanc autem nostram concessionem, & super praedictis Capitulis, seu Constitutionibus ordinatione, & compositione in manibus tuis Domine Venerabilis Pater, Domine Theanensis Episcopo pro parte, & vice Ecclesiae tuae in praesentia memorati Judicis, & Notarii, & subscriptorum testium per contradictionem confirmamus obligantes nos, & nostros haeredes, vobis qui supra venerabili Episcopo pro parte, & vice jamdictae Ecclesiae contra hanc nostram concordiam, pactionem, atque concessionem nullo tempore venite. Nam si nos qui supra Guimundus, vel nostri haeredes, vel aliquis pro parte, & vice nostra, hoc scriptum de hoc, quod continet per quaecumque incendium dirumpere, vel removere, seu reformare consenserimus, aut in quavis parte refutare tentaverimus centum bisantios paxae nos, & haeredes nostros vobis qui supra venerabili Theanensi Episcopo, ejusque Successoribus, & parte jamdictae Ecclesiae componere obligavimus, & omnia supradicta complere: Et haec carta ad hoc quod continet firma, & stabilis permaneat semper, & de his omnibus complendis. . . . nostro vobis qui supra Theanensi Episcopo dedimus, & fidejussores inde posuimus per convenientiam, nos ipsos, unde si necesse fuerit ad pignoraandum obligavimus, nos, & nostros haeredes vobis, vestrique Successoribus, & partem dictae Ecclesiae de rebus nostris mobilibus, & immobilibus pignori licita, & illi-cita usque ad legem, & taliter nos qui supra Guimundus de Rocca Romana qualiter nobis actum, & congruum fuit, qui supra Venerabili Patri Petro Theanensi Episcopo pro parte, & vice memoratae Ecclesiae Theanensis notificemus, & te Petrum Notarium qui interfuisti scribere rogavimus. Scripti Ego Petrus Notarius, & interfui in Territorio Theanensi, ubi dicitur Verclanicum. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat praefatam Ecclesiam temerè perturbare, vel ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare, sed omnia illibata, & integra conserventur eorum, pro quorum gubernatione, & sustentatione concessa sunt usibus omnimodis profutura, salva Sedis Apostolicae auctoritate. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica, Secularive Persona hanc nostrae Constitutionis paginam sciens contra eam temerè venire tentaverit, secundo, tertiove commonita nisi praesumptionem suam congrua satisfactione correxerit potestatis, honorive sui dignitate careat,

Clausulae, & Conclusiones consuetae.

reamque se divino judicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & a Sanctissimo Corpore Dei, & Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco sua ura servantibus sit pax Domini Nostri Jesu Christi, quatenus, & hic fructus bonae actionis percipiant, & apud districtum Judicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen.

- EGO COELESTINVS Catholicae Ecclesiae Episcopus. Ego Octavianus Ostien., & Vellitren. Episcopus. Ego Petrus Portuensis, & S. Rufinae Episcopus. Ego Pandolphus Basilicae XII. Apostolorum Presb. Card. Ego Joannes Tit. S. Clementis Card. Tusculan. Episcopus. Ego Joannes Felix Presb. Card. Tit. S. Susanna. Ego Romanus Tit. S. Anastasiae Presbyter Card. Ego Guido Presbyter Cardinalis Tit. S. Mariae Transyberim. Ego Hugo Presbyter Cardinalis SS. Silvestri, & Martini Tit. Equitii. Ego Gregorius Tit. S. Mariae in Porticu Diac. Ego Gregorius, S. Mariae in Aquiro Diac. Card. Ego Gregorius S. Georgii ad velum aureum Diac. Card. Ego Lotharius SS. Sergii, & Bacchi Diac. Card. Ego Nicolaus S. Marie in Cosmedin Diaconus Cardinalis.

Coelestini Papae.

Et S. R. E. Card. subscritpiones.

Dat. die 29. Septem. An. Dom. 1193. Pont. An.

Datum Laterani per manum Aegidii Sancti Nicolai in Carcere Tulliano Diaconi Cardinalis 3. Kalend. Octobris Indictione XII. Incarnationis Dominicae anno 1193. Pontificatus vero Domini Coelestini Papae tertii anno tertio.

XV.

Canonizatio S. Joannis Gualberti Abbatis, & Institutoris Congregationis Vallis Umbrosae Monachorum Ordinis S. Benedicti.

Coelestinus Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis, Abbati, & Conventui Vallis Umbrosae. Salutem & Apostolicam benedictionem.

GLoriosus Deus in sanctis suis, & in majestate mirabilis, ministros suos, qui sibi veraciter, & sincere ministrant, non solum immarcescibili bravio, & aeterno remunerat, verum etiam in praesenti vita per exhibitionem plurium miraculorum, commendabiles reddit, & secundum propheticum verbum, eos facit in aeterna esse memoria, & ab omnibus celebriter venerari. Nec enim quisquam catholicus ambigit, cum & hoc Scriptura Sacra testetur, quod in sanctis suis laudatur Dominus, & qui honorat eos, ipsum Dominum prorsus honorat, ipso attestante, qui dicit, qui vos honorat, me honorat, & qui vos recipit, me recipit. Et item, quod uni ex meis minimis fecistis, mihi fecistis. Et quidem rationi consentaneum esse probatur, ut quandoquidem Omnipotens Pater, Filii sui cohredes, eo quo ipsum honore voluit insigniri, ipso orante, & dicente. Volo Pater, ut ubi ego sum, illic sit & minister meus. Et rursum, si quis

Procurator.

si quis mihi ministraverit, honorificabit eum Pater meus, qui in caelis est. Homines qui ex luce materia sunt, ipsius memoriam celebrent & venerentur in terris, cujus nomen creditur scriptum esse in caelis.

Supplicatio Congregationis Vallis Umbrosae pro Canonizatio. Joannis Gualberti ejus primibabazis.

Canonizatio ejusdem hinc via hujus Pontificis verifikatione de sanctitate, & miraculis.

Ejus festivi-tas recolenda.

Relatio miraculi de inclinatio Crucifixi.

S.1. Hac nimirum consideratione inducti, cum preces dilectorum filiorum nostrorum Georgii Abbatis, & Conventus Passinianensis Monasterii, vestrumque testimonium recepissimus & literas, ut inclita recordationis Joannem quondam Abbatem Vallis Umbrosae Congregationis Institutorem, qui Creatoris sui servus prudens extitit, & fidelis, & familiae sibi commissa in tempore tritici mensuram impendit, & quem quia fuit super pauca fidelis, post obitum suum super multa dominus ipse constituit, & multis miraculorum privilegiis insignivit, istis etiam temporibus, ut dicitur incessanter illustrat, sanctorum Cathalogo annumerare, & eofociare vellemus.

S.2. Visum itaque est nobis, & communi consilio fratrum in sedit, ut vicinorum Episcoporum, & aliorum Prelatorum Ecclesiae, deberemus de conversatione ejusdem boni viri, & miraculis, testimonia praestolari. Demum vero cum Episcoporum, Abbatum, Priorum, Archidiaconorum, Plebanorum, Praepositorum Ecclesiasticorum, & Monasticorum Conventuum, atque aliorum, super ejusdem ministri Jesu Christi, vita & conversatione, atque miraculis recepissimus testimonia & preces, super canonizando eodem, fratrum nostrorum convenientia requisita & habita, referentes gratias Creatori, qui Ecclesiam suam semper nova prole multiplicat, & tam rosarum, quam liliorum flore decorat, praenominatum Beatum Joannem canonizavimus, & numero Confessorum Christi decrevimus adjungendum. Confessorum omnium Regem prece humiliter deprecantes, ut ejusdem Confessoris, qui sibi propter lucidas & conspicuas placuit actiones, precibus & meritis recolendis, ab instantibus periculis eriamur, & in nostris necessitatibus ipsius patrocinium sentiamus.

S.3. Vestra itaque devotioni per Apostolica scripta mandamus, atque praecipimus, quatenus de tanti Patroni suffragio, quem genuit & nutritiv ipsa Italia spiritualiter gratulemini, & ejus memoriam certo die inter alios Confessores veneratione celebri recolatis, ipsius festivitatem colere studeatis, in eo Divinam Omnipotentiam exaltantes. Si enim attestante voce Dominica, Deum diligere comprobatur, qui mandata ejus observat, a fructibus praenominati Sancti Viri cognoscitur, quod apud Deum possit & debeat pro peccatoribus efficaciter exaudiri. Qui Evangelicae praedicationis, non surdus auditor, mandia gaudia, tanquam stercora reputans dereliquit, & sequens Christi vestigia, non solum in vestro Monasterio monasticam Religionem instituit, verum etiam septem Monasteria fabricavit, & ad ultimum Passinianense Monasterium reparans, in eo praesentem vitam laudabili decursu finivit.

S.4. Illud tamen inter ejus miracula primum & praecipuum invenitur, quod pro quodam opere misericordiae cuidam in se delinquenti, ante ipsum in modum Crucis prostrato, provide & clementer exhibito, Imago Crucifixi, ei

adhuc in seculari militia existenti, caput dicitur inclinasse. Datum Laterani secundo Nonas Octobris, Pontificatus nostri Anno tertio.

Dat. die 6. Octobr. 1194. Pont. An. III.

XVI.

Privilegium Eborum Ecclesiae indultum super juribus, libertatibus &c. ejusdem Ecclesiae.

Coelestinus Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Simoni Decano, & Capitulo Ecclesiae Sancti Petri Eborum, eorumque Successoribus canonice substituendis in perpetuum.

Edicti Wilhelmi Concilii Britannie. Et Hiberniae vol. 4. pag. 503.

Exordium.

Cum Romana Ecclesia, cui dante Dominio praesidemus, justis postulantium votis pia semper consueverit benignitate adesse, dignum est, & consonum, ut illi de speciali ejus praesidio, & protectione confidant, & ut possint ea contra malignorum incursum, tamquam optatae defensionis clypeo praemuniri, quorum fides, & devotio in honore ipsius, & reverentia certo rerum experimento probatur.

Ecclesia haec sub S. Apostolica protectione suscipitur.

Eapropter dilecti in Domino filii, justis postulationibus vestris clementer annuimus & Ecclesiam vestram, in qua divino estis mancipati obsequio, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & praesentis scripti privilegio communimus. Praeterea quascumque possessiones, quaecumque bona eadem Ecclesia in praesentiarum iuste, & canonice possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fidelium, aut aliis justis modis, praesente Domino, poterit adipisci, firma vobis vestrique Successoribus, & illibata permaneat. In quibus haec propriis duximus exprimenda vocabulis, scilicet Villam de Dalton, cum pertinentiis: Villam totam, cum pertinentiis, Villam de Brothton cum Ecclesia Molendino, & aliis omnibus pertinentiis: Villam de Helperby cum pertinentiis: Terram de Ulfriky cum pertinentiis: Terram de Gispemare, cum pertinentiis: Terram de Ledesham cum pertinentiis: Terram de Noton cum pertinentiis: Terram de Ckerpinbek, cum pertinentiis: Ecclesiam de Burgo cum Cappella, & omnibus aliis pertinentiis: Ecclesiam de Lanum cum pertinentiis. Ecclesiam de Lefyngton cum pertinentiis: Ecclesiam de Quetungebur cum pertinentiis: Ecclesiam Sancti Joannis ad Pontem Eborum Ecclesiam Sancti Joannis in Marisco: Ecclesiam Sancti Laurentii in Walmegut cum pertinentiis, infra Civitatem, & extra, Ecclesiam Sancti Andreae in Haemangergat: Ecclesiam S. Marci in Coyngestrete: Ecclesiam S. Mariae ultra Usam: Sexaginta solidos de Manerio de Parrington: duas marcas argenti de nudinis S. Petri ad Vincula in Eborum de Synodalibus quadraginta solidos ad Magistrum Scholarum spectantes. Antiquas quoque, & rationabiles Ecclesiae vestrae consuetudines, & haecenus observatas, vobis, & vestris Successoribus confirmamus, & decernimus eas in Ecclesia vestra futuris temporibus absque contradictione cujuslibet firmiter observandas. Auctoritate Apostolica nihilominus prohibemus, ne Ar-

Eidem bona omnia confirmat.

1194. Prohibet ne Archiepiscopus in Decano, Canonicos &c. censuras promulget.

A Decano Archiepiscopo contra consuetudinem Ecclesie hominibus minime sciendum.

Capitulo Eleccionis Magistri Hospitalis S. Petri juxta confirmat.

Privilegia immunitatis &c. confirmat.

Prohibet ne ab Archiepiscopo, vel ab alio Canonici &c. molestentur, seu graventur.

Provisi ab Archiepiscopo, presentandi Decano, & Capitulo.

A Receptis juramentum sciendum.

ne Archiepiscopus vester qui pro tempore fuerit, in Decanum, vel aliquam personam, Canonicos, vel eorum Ministros, sive Clerici sint, sive Laici, aliquam excommunicationis, interdicti, seu suspensionis sententiam contra immunitatem, quam Prædecessores vestri, & vos hastenus habuistis sine assensu Decani, & Capituli, vel eos a Choro arcere, vel ab Ecclesiarum ingressu: quod si forte præsumpserit, eam decernimus non tenere.

Statuimus insuper ne Decanus, qui secundum Deum in Ecclesia vestra fuerit institutus contra Ecclesie vestre solitam libertatem, & consuetudinem hastenus observatam, & homagium obtentu Beneficii Ecclesiastici Archiepiscopo facere teneatur.

Præterea paterno intuitu providere volentes ne in iis, quæ ad vos spectare noscuntur, lesionem aliquam incurritis, electionem liberam Magistrum Domus Hospitalis Sancti Petri Eborum, sicut eam ex antiqua, & approbata consuetudine hastenus Ecclesia vestra obtinuit vobis, vestrique Successoribus confirmamus, ita quod qui ibi pro tempore fuerit assumendus non nisi per electionem vestram consuetam, & canonicam assumatur.

Et ne status Ecclesie vestre temeritate, qualibet circa observantias rationabiles mutationes, seu turbationes incurrat, dignitates libertates, immunitates, quæ a Regibus, & Principibus, seu Archiepiscopis vestris, vobis, & Ecclesie vestre rationabiliter sunt concessæ, & a Romanis Pontificibus approbatæ, seu etiam Regum, seu Principum, vel Archiepiscoporum, necnon Episcoporum, vel Romanorum Pontificum autentice continentur, ratas esse censemus, & eas perpetuam obtinere volumus firmitatem.

Prohibemus insuper ne Archiepiscopus, vel aliquis alius contra antiquam, & approbatam Ecclesie libertatem personas, seu Canonicos, aut Clericos, vel homines vestros indebitis, & consuetis excommunicationibus prægravare eos, pecuniaria pæna eos multare præsumat, nec sic satisfactione debita, relaxare sententias, quas Capitulum vestrum secundum antiquam, & approbatam Ecclesie vestre consuetudinem in invasores rerum, seu possessionum suarum illicitos, ac temerarie detentos, & in vestros homines graviter delinquentes, rationabiliter duxerit proferendas. Ordinationem quoque Canonicorum, seu personarum, sicut ab ipsa fundatione loci hastenus est observatum, liberam esse decernimus, ut videlicet honesta idonea persona cui Archiepiscopus vester vacantem in Ecclesia vestra Præbendam, vel dignitatem duxerit conferendam, secundum antiquam Ecclesie vestre consuetudinem Decano, & Capitulo præsentetur. Receptus autem per Capitulum in Canonicum per librum, & panem, per manum Decani, & Capituli debeat investiri: postmodum vero in osculo Fratrum receptus de conservanda fidelitate Ecclesie vestre, & libertatibus, & consuetudinibus juri consentaneis pro viribus defendendis: secretis Capituli non detegendis juramentum consuetum, & debitum interponat, & tunc de mandato Decani, & Capituli per manum Cantoris, prout moris est instilletur. Si quis vero contra consuetudinem antiquam, & approbatam in Ecclesia vestra per

aliquem fuerit introductus, nec pro Persona, nec pro Canonico habeatur. Si vero Archiepiscopus vester, vacantem in Ecclesia vestra Præbendam, vel Personatum secundum Lateranensis Concilii formam præscriptam idoneæ personæ, canonica admonitione præmissa non contulerit liceat vobis auctoritate Apostolica nullius contradictione, vel appellatione obstante illam contra ejusdem Concilii Statuta conferre.

Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat præfatam Ecclesiam temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare, sed omnia integra conserventur eorum pro quorum gubernatione, ac sustentatione concessa sunt usibus omnimodis pro futura, salva Sedis Apostolicæ auctoritate. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica, secularive persona hanc nostræ Constitutionis paginam sciens contra eam temere venire temptaverit, secundo, tertiove communita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis, honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoicat, & a Sacratissimo Corpore, & Sanguine Dei, & Domini nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine divinæ ultionis subjaceat. Cuncti autem ejusdem loci sua jura servantes, & apud districtum Judicem præmia æternæ pacis inveniant. Decrevimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat hanc paginam nostræ protectionis, confirmationis, prohibitionis, atque concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum decimo sexto Kalendas Iulii Pontificatus nostri anno quarto.

XVII.

Castella Duo Puliano, & Colle Alto Pennensi Ecclesie ab Odone Episcopo acquisita eidem confirmantur.

Coelestinus Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabili Fratri Odoni Pennen. Episcopo salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Cum a nobis petitur quod justum est, & honestum, tam vigor æquitatis, quam ordo exigit rationis, ut id per sollicitudinem officii nostri ad debitum perducatur effectum, Eapropter Venerabilis in Christo frater tuus justis precibus annuentes, duo Castella, videlicet Puliano, & Collealto cum omnibus pertinentiis suis, quæ tuo studio, & diligentia Pennen. Ecclesie acquisivisti, sic ea juste, & sine controversa possides, & tibi, & per te Ecclesie tue auctoritate Apostolica confirmamus, & presentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

Datum Laterani 11. Kalendas Augusti Pontificatus nostri Anno Quinto.

Conclusiones, & clausula consueta.

Dat. die 6. Junii An. Domini 1194. Pont. An. IV.

Edidit Vogel. Ital. Sac. tom. 1. ubi de Pennensibus Episcopis.

Exordium.

Dat. die 31. Julii An. Domini 1194. Pont. An. V.

Ebo-

XVIII.

Eboracensis Archiepiscopus propter contumaciam in sceleribus suspensus declaratur ab officio muneris Archiepiscopalis, cujus administrationi Decano Cathedralis illius Ecclesie demandatur.

Ex Concil. Tom. XIII. & Baronio.

Exordium.

Eboracensis Archiepiscopus suspensus.

Simoni Eboracensi Decano administrationem Ecclesie in spiritualibus concedit.

Conclusiones solite.

Dat. die 22. Decemb. An. Dom. 1194. Pont. An. V.

Bull. Rom. Tom. III.

XIX.

De eadem re ad Clerum Eboracensem.

Coelestinus Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis universis Abbatibus, Prioribus, Archidiaconis, & aliis Clericis, Comitibus, & Baronibus, & aliis in Eboracensi Provincia constitutis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Ex Concil. Tomo XIII. col. 700.

Prefatio.

Quam misericorditer Romana Ecclesia super facto Eboracensis Episcopi processerit, videre licet, si litterarum nostrarum tenorem, quas utraque partium a Sede Apostolica diversis temporibus impetravit, diligenter attentis.

Cum enim significantibus dilectis filiis Decano, & Capitulo Eboracensi, & non paucis Abbatibus, Prioribus, & aliis Ecclesie Prælati in Regno Angliæ constitutis, ad Apostolatus Nostri audientiam pervenisset, dictum Archiepiscopum Pastoralis officii debito prætermisso secularibus negotiis implicari, & divinis obsequiis non Clericis ordinandis, non Ecclesiis dedicandis, non Synodis celebrandis, non benedicendis Abbatibus, sed venationibus, & aucupio totius anni sui studium applicare, & exercere alia, quæ commisso sibi officio Pontificali, & honori non modicum derogant; non statim formavimus iudicium contra eum, sed inquisitionem famæ ipsius Venerabili nostro Lincolnienfi Episcopo, & dilectis filiis Archidiacono de Northampton, & Priori de Ponte * Fracto duximus committendam, cupientes ipsum Archiepiscopum per intimationem suspensionis, si de his, quæ nobis fuerant significata, constaret, vel si ea legitime comprobari non possent per exhibitionem canonice purgationis, quam ei cum tribus Episcopis, & toridem Abbatibus feceramus iudici, a suis excessibus deterrere, & ad veritatis tramitem revocare. Verum quoniam idem Archiepiscopus, antequam citatio eorumdem iudicum pervenisset ad Sedem appellavit Apostolicam: dicti Iudices juxta litterarum nostrarum tenorem, spatio ei trium mensium indulto Kalendas Junii, quo appellationem interpositam prosequi non differret, ipsi procurarunt pro termino assignare. Deinde vero, cum Archiepiscopus ipse iter arripuisset ad Sedem Apostolicam venienditimens, ne propter inclementiam aeris aliquid ipsius periculum eveniret, a nobis litteris, & nunciis postulavit, ut statutum sibi terminum deberemus misericorditer prorogare. Nos vero precibus ipsius annuentes, & credentes quod eo citius de suis excessibus peniteret, quod nos ad audiendas petitiones suas magis propitios, & faciles inveniret, terminum usque ad octavas Beati Martini proximo præterituras prosequendæ appellationis ad ipsum purgandum statuimus, memoratis Iudicibus dantes nihilominus in mandatis, ut si tunc inde Archiepiscopus nostro aspectui neglexerit se præsentare, exinde juxta Priorum litterarum tenorem in causa procederent, & quæ ipsis per easdem litteras mandata fuerant exequi procurarent. Caterum memorato termino jam transacto cum ad Romanam Ecclesiam, nec accesserit, nec aliquem miserit

Quærelæ contra Archiepiscopum.

Commissio pro contra Archiepiscopum inquisitione. * ad Sancto.

Idem Archiepiscopus ad Sedem appellavit Apostolicam.

Pontifex terminum appellationis prorogavit.

H respon-

penitus, & inanem: ita tamen ut dictos Canonicos, & alios in eadem sententia nominatos ad majorem cautelam auctoritate Apostolica Sedis absolventis. Omnes autem illos, qui in Benedictum Clericum supradicti Decani, Gualterum Presbyterum Ricchardum de Semare, & quinque de Caval Clericos, & alios Clericos Eboracensis Ecclesie, manus temerarias injecerunt, vel qui eis violentiam preceperunt inferri, tamdiu nunciatis appellacione remota excommunicationis vinculo detineri, donec passim injuriam congrue satisfecerint, & cum vestrarum testimonio litterarum ad Sedem veniant Apostolicam absolventis. Quod omnes his exequendis nequiveritis interesse, duo vestrum ea nihilominus exequantur.

Datum Laterani decimo Kalendas Januarii Pontificatus nostri Anno Quarto.

XXI.

Mandatum Archiepiscopo Rothomagensi, de publice iis excommunicandis, qui excommunicatos ad Ecclesie communionem admittebant.

Coelestinus Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabili fratri Rothomagensi Archiepiscopo salutem, & Apostolicam benedictionem.

Dat. die 22. Decemb. Anno Do. 1194. Pont. An. V.

Ex Concil. tom. 13. col. 712.

Quam necessarium sit, pgnis coereciti malos.

Dat. die 13. Januarii Anno Do. 1195. Pontif. An. V.

XXII.

Priori, & Monachis Sancti Pancratii de Levves, de non promittendis Ecclesiis antequam vacent, pro jisque pensionibus non solvendis.

Coelestinus Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Priori, & Monachis Sancti Pancratii de Levves, salutem & Apostolicam benedictionem.

Edidit Rymer Archiv. Anglie. 10.1. pag. 93.

Exordium.

Quae in praedictum Ecclesiarum praeter juris ordinem, perperam attemptantur, auctoritate sunt Apostolica corrigenda, & cum nobis imminet ex iniuncta servitutis officio de singulis Ecclesiis per univrsam Orbem diffusis paterna sollicitudine cogitare, ipsarum debemus utilitati consulere, & onera sublevare tenemur.

Decretum.

Accepimus siquidem quod ad instantiam quorundam nobilium quibus favorem vestrum non poteratis de facili denegare primas secundas, & tertias Vacantes Ecclesias, quibusdam Clericis promissis, quibus interim certas solvitis pensiones, ex quarum solutione Ecclesia vestra non modicum aggravatur: capropter vestris postulationibus favorem Apostolicum impendentes, vos & Ecclesiam vestram ab hujusmodi promissionibus Apostolica Sedis auctoritate absolvimus, & ad talium pensionum solutionem decernimus non teneri, distictius inhibentes ne Ecclesias, antequam vacent, alicui promittere praesumatis, vel de ipsis aliquem investire. Noli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, & inhibitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Clausula.

Datum Laterani quinto Kalendas Maji Pontificatus nostri Anno Sexto.

Dat. die 27. Aprilis Anno Do. 1195. Pont. An. VI.

XXIII.

Prior, & Fratres Sanctae Mariae de Rheno in Monasterio Sanctae Praxedis de Urbe degentes ob inobedientiam Regulae, & inobedientiam eadem Ecclesia privantur.

Coelestinus Episcopus Servus Servorum Dei. Dilecto filio Sifredo Tituli Sanctae Praxedis Presbytero Cardinali salutem, & Apostolicam benedictionem.

Ex Archiv. Vatic.

Cum ex injuncto, quod licet indigni gerimus, Apostolatus officio nobis imminet omnium Ecclesiarum sollicitudinem gerere, ad eas tenemur oculos specialiter paterna provisionis extendere, quae in Urbe positae ad nos specialius spectare noscuntur, & ad nullum alium sicut concedet habentes respectum providentiae nostrae, & curam speciali quadam prerogativa expectaverunt, & expectant favorabilis subventionis auxilium. Cum igitur Ecclesia Beatae Praxedis Priori, & Fratribus Sanctae Mariae de Rheno-

no per bonae memoriae Anastasium Antecessorem nostrum olim ordinanda, & disponenda commissa fuisset, ut ordo canonicus per eos in ea perpetuis temporibus servaretur illaesus, deficiente tandem in ipsa Religione vigore, & per injuriam fratrum, qui in eadem deservierant usurariis debitis enormiter crescentibus instantibus a nobis, & saepius postulasti, ut reparationi ejusdem Ecclesiae paterna sollicitudine deberemus intendere, & providere cautius, ne ad extremam exanationem deducta cogeretur omnimodis expirare. Tuis igitur instantissimis postulationibus prout debuimus annuente, per fratres nostros ad Ecclesiam supradictam descendimus, & contra nimium defectum, quo laborare dicebatur, reparationem necessariam cognoscentes praedictos Priorem, & Fratres Sanctae Mariae de Rheno per litteras nostras commonuimus, ut accederent ad praesentiam nostram de his quae praediximus respondere. Quia igitur per annum circiter expectati in his, quae per suos enormiter acta fuerant, nullum curaverunt emendationis remedium adhibere. Nos sicut nec debuimus nolentes, ut sepe dicta Ecclesia tam in spiritualibus quam in temporalibus prorsus extenuata, deficeret, ipsam de communi consilio omnium Fratrum nostrorum ab omni cura, ordinatione, subiectione, & obedientia sepe dictorum Fratrum, & Ecclesiae Sanctae Mariae de Rheno subtraximus tam privilegia quam scripta, omniaque de ipsa Ecclesia Sanctae Praxedis eisdem ab Ecclesia Romana indulta fuerant, ut omnem ordinationem, quam in ea fecerant, decernentes in posterum viribus omnino carere, ipsam tibi, & Successoribus tuis disponendi, & ordinandi tam in spiritualibus quam in temporalibus liberam concedimus auctoritate Apostolica facultatem, Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat hanc paginam nostrae Constitutionis, & Concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Incuria dd. Fratrum in Ecclesia hujus administratio, ne.

Eisdem subtrahitur.

Et Cardinali Titulari conceditur.

Clausula.

Dat. die 28. Februarii Anno Do. 1196. Pont. An. VI.

Datum Laterani secundo Kalendas Martii Pontificatus nostri Anno Sexto.

XXIV.

Approbatio Congregationis Monachorum Montis Virginis, Ordinis Sancti Benedicti.

Coelestinus Episcopus Servus Servorum Dei, Dilectis filiis Gabrieli Abbati Monasterii Sanctae Mariae Montis Virginis, ejusque Monachis tam praesentibus quam futuris, regularem vitam professis in perpetuum salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

Religiosam vitam eligentibus Apostolicum convenit adesse praesidium; nec forte cujuslibet temeritatis incursum, aut eos a proposito revocet, aut robur (quod absit) Sacrae Religionis infringat.

§.1. Ea propter dilecti in Domino filii, vestris iustis postulationibus clementer annuente, praefatum Monasterium Sanctae Dei Genitricis, & Virginis Mariae de Monte Virgine, in quo divino estis mancipati obsequio, ad exemplar Praedecessorum Nostrorum sal. record. Alexandri III., & Lutii III. Romanorum Pontificum, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & praesentis scripti privilegio commonimus.

Monasterium Montis Virginis sub protectione recipit Apostolica.

§.2. In primis siquidem statuente, ut ordo Monasticus, qui secundum Deum, & B. Benedicti regulam, in eodem Monasterio institutus esse dignoscitur, perpetuis ibidem temporibus inviolabiliter observetur.

Bona omnia ei confirmat.

§.3. Praeterea quascumque possessiones, quaecumque bona idem Monasterium in praesentiarum iuste, & canonicè possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum vel Principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis praesente Domino poterit adipisci, firma vobis, vestrisque successoribus, & illibata permaneat. In quibus haec propriis duximus exprimenda vocabulis.

Nonnulla quae enumerat.

§.4. Locum ipsum, in quo praefatum Monasterium situm est, cum omnibus pertinentiis suis, Ecclesiam S. Juliani, cum Hospitali in Territorio Avellini, & in eodem Territorio terras, vineas, castaneta, & hortos. In Territorio Castri Submontis, terras, vineas, & castaneta. Castrum Mercuriani cum omnibus pertinentiis suis. Ecclesiam S. Nicolai, & S. Basilij. Ecclesiam Sanctae Margaritae tam in oblationibus, quam in possessionibus. In Tenimento Avellini Ecclesiam Sancti Marci, & Sancti Damiani. Quicquid juris habetis in Ecclesia S. Nicolai, & homines, & possessiones quas ibi habetis in eodem Tenimento. Possessiones, quas habetis in Monte Forti. In Tenimento Tripaldae Ecclesiam Sanctae Mariae de Agello, & alias possessiones, quas ibidem habetis. Homines, & alias possessiones, quas habetis in Candida. Possessiones quas habetis in Crypta. In Territorio Cicalae Ecclesiam Sanctae Mariae de Plesco, & homines, & possessiones, quas ibi habetis. Homines, & possessiones quas habetis in Casali Bajani. In Tenimento Palmae, Ecclesiam Sanctae Crucis, & homines, molendinum, & alias possessiones quas ibi habetis. In Tenimento Sancti Severini, Ecclesiam S. Andreae, homines, molendinum, & alias possessiones, quas ibidem habetis. Homines, & possessiones, quas habetis in Tenimento Montorij. Damos, & possessiones, quas habetis in Salerno. Possessiones, quas habetis in Tenimento Averlae, & in Casale Casemiani. Possessiones, quas habetis in Tenimento Theani. Possessiones, quas habetis in Tenimento Capuae. Possessiones, quas habetis in Tenimento Montis Fuscali. Ecclesiam S. Joannis, Ecclesiam Sanctae Mariae, & Ecclesiam S. Bartholomaei cum hominibus & possessionibus quas ibidem habetis. Homines, molendinum & alias possessiones quas habetis in Tenimento Tufi. Possessiones quas habetis in Tenimento Argentii. Possessiones quas habetis in Limatula. Homines, & possessiones quas habetis in Tenimento Parolisi. Homines, domos, & possessiones quas habetis in Castro Cervinaria. In Beneventana Civitate Ecclesiam Beatorum Apo-